

Datum van indiening: 13 september 2022

Vraag om uitleg van de heer Arnaud Verstraete aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw

Onderwerp: Mogelijke oplossingen voor het lerarentekort

Het lerarentekort is momenteel waarschijnlijk de grootste uitdaging voor ons onderwijs, zowel in Brussel als in Vlaanderen. Ook dit schooljaar getuigen meerdere basis- en secundaire scholen over vacatures die maar niet ingevuld geraken. Uit verschillende hoeken en via verschillende kanalen worden er wederom een aantal oplossingen voorgesteld. Zo kwamen het Netoverschrijdend Overlegplatform Directeurenorganisaties Basisonderwijs (NODB) in een open brief aan Vlaams minister Ben Weyts met tien voorstellen om het lerarentekort weg te werken, zoals de opdeling in leraar-assistenten, leraar-bachelor en leraar-master. Dit zou volgens hen de aantrekkelijkheid van het beroep moeten vergroten. Vlaams minister van onderwijs Ben Weyts liet in de media zelf ook niet onbetuigd en pleitte voor flexi-jobs. Hij had een aantal maanden geleden al de zgn. proeftuinen voorgesteld. U zei hierover in juni dat ook de VGC hier een aantal projecten voor heeft ingediend en dat andere scholen nog konden volgen. Ook Koen Pelleriaux van gemeenschapsonderwijs GO! kwam met een aantal opmerkelijke voorstellen zoals een totale herorganisatie zodat de indeling meer op die van het hoger onderwijs lijkt, met grotere klassen en kleinere werkgroepen. Lieven Boeve van het katholieke onderwijsnet, pleitte dan weer voor een omvattend loopbaanpact. Hij vraagt dat er een politieke context gecreëerd wordt om het lerarenberoep en de organisatie van scholen fundamenteel te herbekijken. Nu gaat het in de strijd tegen het lerarentekort te vaak over tijdelijke maatregelen, bricolage, die de huidige systemen nog ingewikkelder maken. Hij vreest bv. dat de proeftuinen te kleinschalig zijn om ook maar iets van betekenisvol verschil te kunnen opleveren en intussen een excuus zijn om geen fundamentele ingrepen te doen.

Kortom, er zijn veel uiteenlopende meningen en er worden veel ideetjes aangereikt. Het is goed om een algemeen urgentie-besef te zien. Het nadeel van de situatie is dat het hele publieke debat op zich niet bijdraagt tot de aantrekkelijkheid van dit zo belangrijke beroep, eerder integendeel. Leraren zien lijdzaam toe, hoe er over hun hoofden heen gedebatteerd wordt en vaak voelen zij zich niet gehoord.

Zelf kwam u onlangs met het voorstel om de lerarenopleiding van zij-instromers in Brussel te vergoeden, alsook de lerarenbonus te verhogen. Deze vergoedingen zouden beiden uit het capaciteitsfonds voor onderwijs van de VGC komen en zouden meer dan een miljoen euro bedragen. Ook de zogenaamde 'Brusselpremie' ligt op tafel, waarbij leerkrachten een bonus zouden krijgen mits ze zich voor meerdere jaren engageren voor het Nederlandstalige onderwijs in Brussel. Daarbij is het belangrijk om er aan te herinneren dat het huidige lerarentekort ironisch genoeg een enorme besparing oplevert voor de Vlaamse begroting. Anders gezegd: er zijn heel veel onderwijsmiddelen beschikbaar om bijkomende maatregelen te nemen.

Vandaar mijn vragen:

- Kunt u de meest recente cijfers geven m.b.t. het lerarentekort in Brussel?

- Kunt u een overzicht geven van de verwachte opbrengsten voor een kandidaat leerkracht, van uw huidige voorstellen en de verwachte kosten voor de VGC en voor het Vlaams Gewest?
- Welke effecten worden er verwacht van de Brusselpremie?
- In het antwoord op onze vragen begin juni liet u weten dat een afspraak met Vlaams minister Ben Weyts op de planning stond. Welke concrete voorstellen legde u daar op tafel en wat is er besloten? Welk vervolg is er afgesproken?
- Indien die voorstel niet gevolgd wordt, heeft uw Vlaamse homologe andere voorstellen gedaan waarin rekening gehouden wordt met de acute situatie in Brussel?
- Niet alleen is er instroom van leerkrachten nodig, ook de uitstroom moet worden tegengegaan. Welke oplossingen liggen hiervoor op tafel? Welke middelen kunnen hiervoor worden vrijgemaakt?
- Wat was de uitkomst van het overleg met de onderwijskoepels over de proeftuinprojecten? Hoeveel scholen hebben zich hier uiteindelijk voor ingeschreven?

Alvast bedankt voor uw antwoorden

Arnaud Verstraete